

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/8/2020
Identifikačné číslo spisu: 1014200245
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1014200245.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľky: V. I. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. Č.. XXXX/XX, H., adresa na doručovanie: L.. Q. Č.. X/XXX, H., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, v konaní o opravnom prostriedku navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. septembra 2013 v spojení so zmenovými rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.06.2014 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 06.12.2016 a o opravnom prostriedku navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 7. októbra 2013 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.12.2016, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/21/2014-109 zo dňa 19. augusta 2020, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sd/21/2014-109 zo dňa 19. augusta 2020 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. septembra 2013 v spojení so zmenovými rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.06.2014 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 06.12.2016 a rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 7. októbra 2013 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.12.2016 z r u š u j e a vec jej v r a c í a na ďalšie konanie.

II. Odporkyňa j e p o v i n n á zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 2,80 € do tridsiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5Sd/21/2014-109 zo dňa 19. augusta 2020 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. septembra 2013 a č. XXX XXX XXXX X zo dňa 7. októbra 2013.

2. Preskúmaným rozhodnutím zo dňa 16.09.2013 odporkyňa zvýšila navrhovateľke sumu predčasného starobného dôchodku od 26.02.2007 na sumu 10 998,- Sk mesačne, ktorú podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a opatrenia

Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 229/2006 Z. z., č. 197/2007 Z. z., č. 136/2008 Z. z. a č. 450/2008 Z. z. odo dňa 01.07.2006, 01.07.2007, 01.07.2008 zvýšila na sumu 11 548,- Sk mesačne a od 01.01.2009 jej zvýšila už sumu starobného dôchodku, na celkovú sumu 410,10 € mesačne.

3. Ďalším preskúmaným rozhodnutím zo dňa 07.10.2013, odporkyňa zvýšila navrhovateľke sumu starobného dôchodku od 01.09.2009 na sumu 423,- € mesačne, podľa § 68 ods. 2, § 66 ods. 3, § 293bs ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z., za získané obdobie dôchodkového poistenia počas poberania predčasného starobného dôchodku a starobného dôchodku alebo ich časti. Podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 413/2009 Z. z., č. 404/2010 Z. z., č. 344/2011 Z. z. a č. 329/2012 Z. z. jej bola suma starobného dôchodku valorizovaná a zvýšená odo dňa 01.01.2010, od 01.01.2011, od 01.01.2012, od 01.01.2013 na sumu 469,80 € mesačne.

4. Proti obojm rozhodnutiam podala navrhovateľka opravný prostriedok, v ktorom ich odôvodneniu vytkla neuvedenie dôvodu úpravy starobného dôchodku, ktorým je právoplatný rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 13Cpr/15/2002 zo dňa 14.12.2010, o neplatnosti skončenia jej pracovného vzťahu so zamestnávateľom a priznanie náhrady mzdy. Namietla, že jej do vymeriavacieho základu nebola započítaná náhrada mzdy za rok 2003, 2004 a 2005, čo je diskriminačné a zvýšenie starobného dôchodku o 11,- € je nízke. Dôchodok jej bol zvýšený len 3 roky spätne od podania žiadosti, v roku 2010, pričom žiadosť nemohla podať skôr, keďže súd vo veci rozhodol až v roku 2011 a náhradu mzdy jej zamestnávateľ uhradil až v roku 2013.

5. K námietkam navrhovateľky odporkyňa uviedla, že pri zmene výšky starobného dôchodku vychádzala z evidenčných listov dôchodkového poistenia, vyhotovených zamestnávateľom, Všeobecnou úverovou bankou, a. s., Bratislava a potvrdených pobočkou Sociálnej poisťovne Bratislava, na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 13Cpr/15/2002-401 zo dňa 14.12.2010.

6. Odporkyňa vo svojom rozhodnutí č. 459 922 1830 zo dňa 25.06.2014 (ktorým bola zmenená a doplnená časť odôvodnenia rozhodnutia zo dňa 16.09.2013) uviedla, že ak rozhodnutie súdu o neplatnom skončení pracovného vzťahu nadobudlo právoplatnosť po 31.07.2006, avšak náhrada mzdy plynúca z neplatne skončeného pracovného pomeru sa poskytuje za kalendárne mesiace po 31.12.2003, ale pred 01.08.2006, náhrada mzdy z neplatne skončeného pracovného pomeru nie je vymeriavací základ. Rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 13Cpr/15/2002-284 nadobudol právoplatnosť dňa 26.08.2009, t. j. po 31.07.2006 a náhrada mzdy plynúca z neplatne skončeného pracovného pomeru bola navrhovateľke vyplatená za kalendárne mesiace po 31.12.2003, ale pred 01.08.2006 a bola zúčtovaná po 31.07.2006, a teda nie je vymeriavacím základom podľa § 138 ods. 1 písm. c/ zákona o sociálnom poistení a ani podľa 139a zákona o sociálnom poistení a preto jej nebola započítaná pre nárok na určenie sumy dôchodkovej dávky. Odporkyňa pôvodne nesprávne posúdila a aplikovala § 139a zákona o sociálnom poistení na daný skutkový stav, teda, že náhrada mzdy z neplatne skončeného pracovného pomeru nie je vymeriavacím základom v zmysle tohto ustanovenia, pretože sa uplatňuje pri určení vymeriavacieho základu v tom prípade, ak rozhodnutie o neprávoplatnom skončení pracovného pomeru nadobudlo právoplatnosť po 31.07.2006 a príjem z neplatne skončeného pracovného pomeru sa poskytol za mesiac august a nasledujúce, čo vyplýva z legislatívnej úpravy zák. č. 310/2006 Z. z., účinnnej od 01.08.2006.

7. K rozhodnutiu zo dňa 16.09.2013 v spojení s rozhodnutím zo dňa 25.06.2014 bolo na základe zaslaného opravného evidenčného listu dôchodkového poistenia zamestnávateľa VÚB, a. s. Bratislava, za obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľky v rokoch 2004 - 2009, vydané zmenové rozhodnutie zo dňa 06.12.2016, ktorým bol navrhovateľke podľa ust. § 67 ods. 1, § 112 ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšený predčasný starobný dôchodok od 26.02.2007.

8. K rozhodnutiu zo dňa 07.10.2013 bolo dňa 09.12.2016 vydané zmenové rozhodnutie o zvýšení starobného dôchodku navrhovateľky od 01.09.2009 podľa § 68 ods. 2, § 66 ods. 3, § 293bs ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení.

9. Do rozhodnutia krajského súdu boli vydané ďalšie rozhodnutia o každoročnom zvýšení starobného dôchodku z dôvodu zákonnej valorizácie podľa § 82 zákona o sociálnom poistení za roky 2017, 2018, 2019 a 2020.

10. Krajský súd vo svojom rozsudku uviedol, že dôvodná námietka navrhovateľky voči napadnutému rozhodnutiu zo dňa 16.09.2013 bola zmenovým rozhodnutím zo dňa 06.12.2016 vyriešená správne a v súlade s ust. § 139a zákona o sociálnom poistení, čo viedlo krajský súd k stotožneniu sa s jeho odôvodnením. Náhrada mzdy bola zahrnutá do vymeriavacieho základu navrhovateľky za príslušné kalendárne mesiace neplatne skončeného pracovného pomeru napriek tomu, že bola vyplatená po 01.08.2006 ako aj vzhľadom k tomu, že Okresný súd Bratislava II právoplatne rozhodol o neplatnosti skončenia pracovného pomeru v roku 2009.

11. Správnosť ďalšieho rozhodnutia zo dňa 07.10.2013 navrhovateľka nenamietala.

12. Podľa názoru krajského súdu medzi účastníkmi bola sporná aplikácia § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení na danú vec, keďže navrhovateľka opätovne žiadala a spochybňovala správnosť zvýšenia jej dôchodkovej dávky (rozhodnutím zo dňa 16.09.2013 od 26.02.2007) iba tri roky spätne, v nadväznosti na uplatnenie nároku na zvýšenie dávky žiadosťou zo dňa 26.02.2010. Navrhovateľka za uplatnenie svojho nároku považovala aj konzultácie a bežnú korešpondenciu s odporkyňou, čo bolo podľa jej uvedenia skôr ako podala žiadosť (dňa 26.02.2010). Podľa krajského súdu takýto výklad ustanovení zákona o sociálnom poistení však nemá oporu v platnej právnej úprave, pretože konanie o dávke (starobného a predčasného starobného dôchodku), je konaním návrhovým (§ 184 zákona o sociálnom poistení).

13. Krajský súd zastával názor, že na ďalšie napadnuté rozhodnutie zo dňa 07.10.2013 uvádzané odporkyňou v opravnom prostriedku, sa námietka navrhovateľky k aplikácii § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nevzťahuje.

14. Krajský súd považoval postup odporkyne pri aplikácii § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a zistenie skutkového stavu pri uplatnení zvýšenia dávky navrhovateľke tri roky spätne od dňa 26.02.2007 (rozhodnutím zo dňa 16.09.2013) počítajúc od podania jej žiadosti o prepočet dôchodku dňa 26.02.2010 za správny, v súlade s cit. ustanoveniami zákona o sociálnom poistení.

15. Navrhovateľka v odvolaní podanom proti rozsudku krajského súdu uvádza, že krajský súd nesprávne/neúplne zistil skutkový stav veci a tak správny orgán, ako ani krajský súd sa nezaoberali jej žiadosťou o prepočítanie starobného dôchodku. Navrhovateľka tvrdí, že žiadosť o prepočítanie starobného dôchodku nemohla podať skôr, a to z dôvodu prietahov v súdnom konaní pred Okresným súdom Bratislava II. Navrhovateľka namieta, že v konaní došlo k nesprávnej aplikácii § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Z týchto dôvodov navrhovateľka sa domáha zvýšenia dôchodku v súlade s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II o náhrade mzdy za r. 2003-2009.

16. Vo vyjadrení k odvolaniu odporkyňa uviedla, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci a dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Na základe tejto skutočnosti odporkyňa navrhuje, aby odvolací súd preskúmané rozhodnutie krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

17. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej „SSP“). Podľa § 492 ods. 2 SSP konania podľa tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

18. Keďže v prejednávanej veci začalo konanie o opravnom prostriedku (tretia hlava piatej časti OSP) pred nadobudnutím účinnosti SSP, najvyšší súd v konaní o odvolaní navrhovateľky postupoval podľa

ustanovení OSP.

19. Najvyšší soud Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

20. Z dávkového spisu odporkyne mal aj odvolací súd preukázané, že rozhodnutím č. 495 922 1830 0 zo dňa 16.09.2013 bol navrhovateľke od 26.02.2007 zvýšený predčasný starobný dôchodok podľa § 67 ods. 1 a § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Zmena vo výške predčasného starobného dôchodku, pôvodne priznaného odo dňa 13.06.2005 rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.10.2005, nastala po zhodnotení obdobia dôchodkového poistenia od 01.01.2003 do 12.06.2005 a vymeriavacieho základu za obdobie od 01.01.2003 do 31.12.2004, a to podľa evidenčných listov, ktoré boli novo vyhotovené zamestnávateľom VÚB, a. s. na podklade rozsudku OS Bratislava II č. k. 13Cpr/15/2002-401 zo dňa 14.12.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.02.2011. Voči tomuto rozhodnutiu odporkyne podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie podľa tretej hlavy piatej časti OSP. Následne odporkyňa vydala zmenové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25.06.2014, ktorým iba doplnila odôvodnenie pôvodného rozhodnutia zo dňa 16.09.2013 tak, že uviedla, že o neplatnosti skončenia pracovného pomeru bolo rozhodnuté vyššie uvedeným rozsudkom Okresného súdu Bratislava II po 31.07.2006 a keďže náhrada mzdy plynúca z neplatne skončeného pracovného pomeru bola vyplatená za kalendárne mesiace po 31.12.2003, ale pred 01.08.2006 a bola zúčtovaná po 31.07.2006, táto náhrada nie je vymeriavacím základom podľa § 138 ods. 1 písm. c/ zákona o sociálnom poistení a ani podľa § 139a tohto zákona, a preto jej nebola započítaná pre nárok na starobný dôchodok. Krajský súd mal tiež preukázané, že v priebehu súdneho konania bolo vydané ďalšie zmenové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 06.12.2016 o zvýšení predčasného starobného dôchodku od 26.02.2007, ktorým sa mení rozhodnutie zo dňa 16.09.2013 v spojení s rozhodnutím z 25.06.2014; týmto rozhodnutím došlo k zmene výšky predčasného starobného dôchodku z dôvodu, že odporkyňa započítala náhradu mzdy do vymeriavacích základov pre stanovenie sumy predčasného starobného dôchodku od 01.01.2003 do 31.12.2004, pričom vychádzala z údajov evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia a dôchodkového poistenia, ktoré boli vyhotovené zamestnávateľom navrhovateľky, VÚB, a. s., Bratislava, na podklade rozsudku OS Bratislava II zo dňa 14.12.2010. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1So/12/2014 bol príjem plynúci z neplatne skončeného pracovného vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi rozpočítaný podľa § 139a zákona o sociálnom poistení na každý kalendárny mesiac trvania neplatne skončeného právneho vzťahu, a to aj za obdobie pred 01.08.2006. Z osobného listu dôchodkového poistenia ako prílohy k tomuto rozhodnutiu, vyplýva, že rozhodujúcim obdobím pre výpočet dôchodku bolo obdobie rokov 1994 až 2004 a v rokoch 2003 a 2004 boli do osobných vymeriavacích základov započítané aj náhrady mzdy podľa evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia či poistenia.

21. Z dávkového spisu ďalej vyplýva, že rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.10.2013 odporkyňa podľa § 68 ods. 2, § 66 ods. 3, § 293bs ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila navrhovateľke starobný dôchodok od 01.09.2009 až po dátum 01.01.2013. Suma starobného dôchodku bola zvýšená za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania predčasného starobného dôchodku a starobného dôchodku alebo ich časti. Jedná sa o obdobie poberania predčasného starobného dôchodku od 13.06.2005 do 21.12.2008 a obdobie starobného dôchodku od 22.12.2008 do 31.08.2009. Aj proti tomuto rozhodnutiu navrhovateľka podala opravný prostriedok podľa tretej hlavy piatej časti OSP. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 09.12.2016 bol navrhovateľke zvýšený starobný dôchodok od 01.09.2009, čím bolo zmenené rozhodnutie zo dňa 07.10.2013; navrhovateľke sa zvýšili osobné vymeriavacie základy, keď do nich za obdobie poberania predčasného starobného dôchodku od 13.06.2005 a za obdobie poberania starobného dôchodku od 22.12.2008 do 31.08.2009 boli zahrnuté aj vymeriavacie základy z titulu náhrady mzdy podľa opravného evidenčného listu dôchodkového poistenia, vyhotoveného zamestnávateľom, VÚB, a. s.

22. Odvolací súd konštatuje, že v prvostupňovom rozhodnutí zo dňa 16.09.2013 odporkyňa pôvodne nezapočítala náhradu mzdy navrhovateľky z neplatne skončeného pracovného pomeru do osobných

vymeriavacích základov relevantných pre určenie sumy predčasného starobného dôchodku. Keďže z odôvodnenia rozhodnutia zo dňa 16.09.2013 táto skutočnosť explicitne nevyplývala (vyplývala len z výroku tohto rozhodnutia a osobného listu dôchodkového poistenia ako jeho prílohy), odporkyňa vydala rozhodnutie zo dňa 25.06.2014 s rovnakým výrokom a v odôvodnení uviedla, že náhrada mzdy nie je vymeriavacím základom v zmysle § 139a zákona o sociálnom poistení. V zmenovom rozhodnutí zo dňa 06.12.2016 odporkyňa už náhradu mzdy započítala do jednotlivých rokov relevantných pre výpočet predčasného starobného dôchodku (roky 2003 a 2004) a zvýšila tak osobný vymeriavací základ, a to na základe opravných evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia a dôchodkového poistenia, v ktorých mala byť zohľadnená náhrada mzdy vo výške 49 781,52 € vyplatená za obdobie od 01.01.2003 do 31.08.2009, aj keď bola vyplatená po 01.08.2006.

23. Čo sa týka druhého napadnutého rozhodnutia, a to rozhodnutia zo dňa 07.10.2013 v spojení s jeho zmenovým rozhodnutím zo dňa 09.12.2016 o zvýšení starobného dôchodku, odvolací súd uvádza, že zmenové rozhodnutie zo dňa 09.12.2016 vychádzalo už z nového právneho názoru odporkyne o úprave osobných vymeriavacích základov z titulu započítania náhrady mzdy vyplatenej navrhovateľke podľa rozsudku OS Bratislava II. Pri zvýšení starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania predčasného starobného dôchodku a starobného dôchodku započítala do osobných vymeriavacích základov aj náhrady mzdy podľa opravného evidenčného listu dôchodkového poistenia za celé obdobie poberania predčasného starobného dôchodku, t. j. od 13.06.2005 a starobného dôchodku, t. j. od 22.12.2008, až do ukončenia výplaty náhrady mzdy dňa 31.08.2009. Vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu navrhovateľka v opravnom prostriedku nevzniesla žiadne konkrétne odvolacie námietky.

24. Podľa § 293bs ods. 1 zákona o sociálnom poistení nárok na nemocenskú dávku, nárok na dôchodkovú dávku, nárok na úrazovú dávku a nárok na dávku v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2011, sa posudzujú a sumy týchto dávok sa určujú podľa zákona účinného do 31. decembra 2010.

25. Podľa § 109 ods. 1 citovaného zákona v znení účinnom ku dňu 31.12.2010 nárok na nemocenskú dávku, dôchodkovú dávku, úrazovú dávku, dávku garančného poistenia a dávku v nezamestnanosti (ďalej len „dávka“) vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 109 ods. 2 citovaného zákona nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

27. Podľa § 112 ods. 1 cit. zákona dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka a) priznala v nižšej sume, ako patrí, b) vypláca v nižšej sume, ako patrí, c) odoprela neprávom alebo d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

28. Podľa § 138 ods. 1 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.07.2006, vymeriavací základ zamestnanca je náhrada mzdy za dovolenku na zotavenie, náhrada mzdy za sviatok, náhrada mzdy pri prekážkach v práci podľa osobitného predpisu, náhrada mzdy plynúca z neplatného skončenia pracovného pomeru a náhrada za pohotovosť podľa osobitného predpisu.

29. V zmysle § 139a zákona, ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac; § 138 ods. 1 až 3, 10 až 18 a 23 platí rovnako.

30. Podľa § 184 ods. 1 cit. zákona dávkové konanie sa začína, ak tento zákon neustanovuje inak, na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorá si uplatnila nárok na dávku a nárok na výplatu dávky.

31. Podľa § 196 ods. 1 cit. zákona dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

32. Podľa § 196 ods. 7 cit. zákona organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy v vzájomnej súvislosti.

33. Čo sa týka námietky uvedenej v odvolaní voči napadnutému rozsudku krajského súdu, aj v opravnom prostriedku zo dňa 28.11.2013, že zvýšenie dôchodku malo byť priznané už od roku 2005, nielen 3 roky späť od jej žiadosti o prepočet, odvolací súd túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú z nasledovných dôvodov:

34. Navrhovateľka podaním zo dňa 08.02.2010, ktoré bolo Sociálnej poisťovni, ústredie, doručené dňa 26.02.2010, požiadala o prepočet predčasného starobného dôchodku priznaného jej s účinnosťou od 13.06.2005 po zohľadnení právoplatného rozsudku OS Bratislava II zo dňa 18.06.2009, ako aj potvrdenia o príjmoch z VÚB, a. s. za rok 2009 a evidenčného listu dôchodkového poistenia od firmy Fertilagri Trading SK s. r. o. V administratívnom spise sa nenachádza žiadny iný listinný dôkaz, ktorým by navrhovateľka požiadala o prepočet priznaného predčasného starobného dôchodku z tohto dôvodu skôr.

35. Je potrebné zdôrazniť, že ustanovenie § 112 zákona o sociálnom poistení síce umožňuje spätné zvýšenie dávky za splnenia zákonných predpokladov (ak sa dodatočne zistí, že sa dávka priznala v nižšej sume, ako patrí), avšak dávka sa môže zvýšiť najviac tri roky späť od uplatnenia nároku na jej zvýšenie.

36. Nárok na dôchodkovú dávku podľa § 109 ods. 1 prvá veta zákona o sociálnom poistení vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom. Konkrétne, poistenec má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak splnil podmienky stanovené v § 67 ods. 1 zákona. V zmysle rozhodnutia odporkyne zo dňa 20.10.2005 navrhovateľka má nárok na predčasný starobný dôchodok od 13.06.2005.

37. Od nároku na dávku sa líši nárok na výplatu dávky upravený v § 109 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Bez ohľadu na to, že navrhovateľka mala nárok na predčasný starobný dôchodok už od 13.06.2005, vzhľadom na skutočnosť, že nárok na zvýšenie tejto dávky z dôvodu priznania náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru uplatnila až 26.02.2010, odporkyňa nemohla postupovať inak, ako v súlade s § 112 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení rozhodnúť o výplate dávky vo vyššej sume len tri roky späť od uplatnenia nároku na jej zvýšenie.

38. Na uvedenom právnom názore nemení nič ani skutočnosť, že súdny spor, ktorý bol relevantný pre uplatnenie nároku na zvýšenie predčasného starobného dôchodku, trval dlhšie časové obdobie. Navrhovateľka totiž mohla svoju žiadosť o zvýšenie dávky podať už v priebehu uvedeného súdneho konania s tým, že správne orgány by o tejto žiadosti procesne rozhodli, napr. prerušením správneho konania podľa § 193 zákona o sociálnom poistení. Napokon, navrhovateľka podala žiadosť o zvýšenie v roku 2010, pričom rozsudok vo veci náhrady mzdy nadobudol právoplatnosť až v roku 2011. Nie je správny ani názor navrhovateľky, že ust. § 112 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sa má uplatňovať v prípadoch žiadosti o predčasný starobný dôchodok a súbežného zotrvania v pracovnom pomere. Takáto podmienka zo znenia tohto ustanovenia nevyplýva.

39. Je tiež nedôvodná odvolacia námietka, že Sociálna poisťovňa bola informovaná o jej súdnom spore

navrhovateľky s VÚB, a. s. od roku 2005, čo by mala potvrdiť pracovníčka Sociálnej poisťovne. Sama navrhovateľka uvádza, že pracovníčku Sociálnej poisťovne informovala o vedení súdneho konania, čo však neznamená, že si podaním tejto informácie uplatnila nárok na zvýšenie predčasného starobného dôchodku. Ako správne konšatoval súd prvého stupňa, konanie o dávke je konaním návrhovým v zmysle § 184 zákona o sociálnom poistení, lehota uvedená v § 112 cit. zákona nadväzuje na moment podania písomnej žiadosti a takáto žiadosť nie je a ani nemôže byť platne uplatnenou v rámci bežnej konzultácie so správnym orgánom. Návrhom (žiadosťou) je iba úkon účastníka, ktorý je zrozumiteľne prejavovaný čo do formy (v danom prípade písomnej), obsahu, účelu a vôle takýto návrh uskutočniť. Z obsahu dávkového spisu nevyplýva, že by takýto úkon navrhovateľka urobila už pred podaním písomnej žiadosti, ktorá došla odporkyni dňa 26.02.2010.

40. V tejto súvislosti odvolací súd vyhodnotil odvoláciu námietku neúplného zistenia skutkového stavu, ktorá mala spočívať v nevypočutí zamestnankyne Sociálnej poisťovne na vyššie uvedené skutkové okolnosti, za nedôvodnú.

41. Odvolací súd však vyhodnotil ako dôvodnú odvoláciu námietku, že zostala nedoriešená požiadavka navrhovateľky na prepočet (úpravu) dôchodku komplexne za roky 2003 až 2009, a to podľa doplnených vymeriavacích základov v súlade s rozsudkom OS Bratislava II. Hoci oboma napadnutými rozhodnutiami v spojení s ich zmenovými rozhodnutiami boli do vymeriavacieho základu v rozhodných obdobiach pre výpočet či už zvýšenia predčasného starobného dôchodku alebo zvýšenia starobného dôchodku započítané aj určité sumy mzdy vyplývajúcej z neplatne skončeného pracovného pomeru navrhovateľky so zamestnávateľom VÚB a. s., a to podľa súm uvedených týmto zamestnávateľom v opravnom evidenčnom liste dôchodkového zabezpečenia (od 01.01.2003 do 31.12.2003) a opravnom evidenčnom liste dôchodkového poistenia (od 01.01.2004 do 31.08.2009), ich správnosť je sporná, pretože nesúhlasia so sumou, ktorá bola navrhovateľke priznaná ako príjem z neplatne skončeného pracovného pomeru rozsudkom OS Bratislava II č. k. 13Cpr/15/2002-401 zo dňa 14.12.2010.

42. Podľa citovaného rozsudku bolo navrhovateľke z titulu priemernej mesačnej mzdy za obdobie od 01.01.2003 do 26.08.2009 celkovo priznaných 49 759,73 €. Podľa opravných evidenčných listov, po sčítaní osobných vymeriavacích základov za obdobie od 01.01.2003 do 31.08.2009 (uvedených v SKK) a po ich prepočítaní konverzným kurzom slovenskej koruny k mene Euro je však výsledná suma započítaná v opravných evidenčných listoch 43 343,40 €. Nie je zrejmé, prečo suma vymeriavacích základov za toto obdobie nie je totožná so mzdou priznanou vyššie uvedeným rozsudkom, keď podľa § 139a zákona o sociálnom poistení vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac.

43. Odvolací súd uvádza, že evidenčný list dôchodkového poistenia (vedený a podávaný zamestnávateľom podľa § 231 ods. 2 zákona o sociálnom poistení) či evidenčný list dôchodkového zabezpečenia (vedený a podávaný zamestnávateľom podľa § 290 cit. zákona), sú dôkazy s rovnakou dôkaznou silou ako iné dôkazy. Údaje na týchto tlačivách vyplní zamestnávateľ. Nedá sa vylúčiť, že zaslaný evidenčný list obsahuje nesprávne údaje. Práve na tento účel existuje možnosť dodatočného vyhotovenia nového, tzv. opravného evidenčného listu, v ktorom zamestnávateľ uvedie správne údaje. Hoci v danom prípade už boli evidenčné listy opravené, keď bol opravený vymeriavací základ, avšak ani po tejto oprave súčet jednotlivých vymeriavacích základov nekorešponduje s príjmom priznaným súdom za obdobie neplatne skončeného pracovného pomeru. Pokiaľ z iného dôkazu (v danom prípade z rozsudku okresného súdu) vyplývajú iné skutkové zistenia, oslabuje sa výpovedná hodnota takého dôkazu a je potrebné sa rozporom medzi jednotlivými dôkazmi zaoberať v zmysle zásady, že každý dôkaz sa hodnotí osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti (§ 196 ods. 7 zákona o sociálnom poistení). Buď bude potrebné vykonať ďalšie dokazovanie alebo vyhodnotiť, prečo konkrétny dôkaz, ktorý spochybňuje iný dôkaz, nie je možné použiť. Takéto úvahy odporkyne pri hodnotení evidenčných listov vo vzťahu k rozsudku okresného súdu však v oboch preskúmaných rozhodnutiach absentujú.

44. Pokiaľ správny orgán do preskúmaných rozhodnutí jednoducho prevzal údaje o vymeriavacích

základoch tak ako ich uviedol zamestnávateľ VÚB, a. s. v opravných evidenčných listoch a vzhľadom na vyššie uvedenú nezrovnalosť nevysvetlil, ako dospel k jednotlivým sumám vymeriavacích základov v jednotlivých mesiacoch a rokoch, potom je potrebné konštatovať, že preskúmané rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia tejto skutkovej otázky. Uvedená vada zakladá dôvod ich zrušenia podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP.

45. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutia odporkyne nie sú v súlade so zákonom a preto postupom podľa § 250ja ods. 3 OSP zmenil prvostupňový rozsudok krajského súdu a zrušil preskúmané rozhodnutia odporkyne a vrátil jej vec na ďalšie konanie. V ďalšom konaní sa odporkyňa bude zaoberať správnym určením výšky vymeriavacieho základu pre zistenie sumy zvýšenia predčasného starobného dôchodku a starobného dôchodku, do ktorého patrí mzda vyplatená navrhovateľke z titulu neplatne skončeného pracovného pomeru.

46. O náhrade trov konania vrátane trov prvostupňového konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1, § 250k ods. 1, § 250l ods. 2 , § 151 ods. 1 a 2 OSP. Navrhovateľka trovy nevyčísliła v lehote podľa § 151 ods. 2 OSP, preto jej priznal náhradu trov vyplývajúcich zo súdneho spisu, a to v sume 1,25 € z titulu poštovného za odpoveď na výzvu súdu zo dňa 25.04.2018 a v sume 1,55 € z titulu poštovného za podanie odvolania proti rozsudku krajského súdu, spolu 2,80 €.

47. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.